

DE FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPENS GRUNDSYN

Fastställda vid sammanträde med FOS 1978-10-10.

Syftet med grundsynen är

- att ange de frivilliga försvarsorganisationernas gemensamma syn på sin bakgrund, organisation, verksamhet och ekonomi samt
- att informera myndigheter, politiska institutioner och andra intressenter om frivilligförsvarets målsättning, arbetsätt och villkor.

FRIVILLIGORGANISATIONERNAS SAMARBETSKOMMITTÉ

Alice Trolle-Wachtmeister
FOS ordförande

/Gunilla Norström

DE FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPENS GRUNDSYN

Frivilligförsvaret är en folkrörelse som genom sin verksamhet vill stärka vårt totalförsvaret och ge uttryck för medlemmarnas försvarsvilja.

Att försvara hembygden har gammal hävd i vårt land. Vårt idag organiserade frivilligförsvaret började med Skarpskytterörelsen år 1860. Övriga frivilliga försvarsorganisationer har tillkommit efter hand under 1900-talet. (Not Den senaste tillkom 1985). Frivillig är den som av ideella skäl är medlem i en frivillig försvarsorganisation och gör en personlig insats inom totalförsvaret utöver vad lag och förordning föreskriver.

A. FÖRSVARSVILJA

En god försvarsvilja bildar grunden för försvarets styrka, effektivitet och trovärdighet.

Försvaret är hela folkets angelägenhet. Uttryck för detta är bl a totalförsvarets sammansättning, den allmänna värnplikten, civilförsvarsplikten och andra av Riksdagen utfärdade pliktlagar.

Varje medborgare har rätt att bidra till rikets försvar. De frivilliga försvarsorganisationerna tillför totalförsvaret ny personal och ger redan krigsplacerad personal tillfälle till särskild utbildning frivilligt.

De 18 organisationerna i frivilligförsvaret med ca 400 000 medlemmar är ett starkt uttryck för svenska folkets försvarsvilja.

B. DE FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPENS I SAMHÄLLET

Frivilligförsvaret har som folkrörelse öppet och frivilligt medlemskap.

De frivilliga försvarsorganisationerna, vilka är självständiga och ideella föreningar, är en stor grupp i samhället med stor geografisk spridning. Som folkrörelse kan de aktivt påverka försvarsorganisationerna och deras medlemmar angelägna frågor.

Organisationerna är partipolitiskt obundna. De ansluter sig till den hävdvunna neutralitetspolitiken och försvarets fredsbevarande syfte.

Förutom sitt försvarsgagnande arbete gör de frivilliga försvarsorganisationerna även andra samhällsnyttiga insatser genom t ex ungdomsarbete, katastrofhjälp, hälso- och sjukvård samt genom trafiksäkerhetsarbete och genom att delta som funktionärer i tävlingar och andra verksamheter.

Samarbetet med statliga och kommunala myndigheter samt näringsliv och organisationer är betydelsefullt.

C. ORGANISATION

De frivilliga försvarsorganisationerna har uppstått mot bakgrund av idealitet, totalförsvarets behov och individuella önskemål. Det är väsentligt att organisationerna får utvecklas i enlighet med medlemmarnas önskemål.

Medlemmarna beslutar genom sin organisation om sina grundstadgar. Dessa underställs sedan Regeringen för godkännande.

Fordringarna för medlemskap fastställs organisationsvis i stadgar.

Medlemskap krävs för att få delta i utbildning samt för att teckna avtal för tjänstgöring inom totalförsvaret.

D. VERKSAMHET

Medlemmarnas mening bör vara styrande för verksamhetens utformning.

Verksamhetens omfattning samt myndigheters och frivilligorganisationers ansvarsområden framgår av frivilligkungörelsen.

Verksamheten omfattar

- försvarsupplysning
- rekrytering
- utbildning
- föreningsverksamhet

FÖRSVARSUPPLYSNING

De frivilliga försvarsorganisationerna skall medverka i upplysning och diskussion om vår säkerhetspolitik i syfte att hos allmänhet och beslutsfattare väcka intresse och förståelse för totalförsvaret. Målet är att ge medlemmarna dels grundläggande kunskap om säkerhetspolitiken och totalförsvaret så att deras ställningstaganden i försvarsfrågor underlättas, dels fördjupad kunskap som krävs för att diskutera sådana frågor.

Försvarsupplysningen skall göras enkel och intresseväckande. Det försvarsupplysande material, som tillhandahålls av myndigheter m fl, måste göras lättillgängligt.

Skolan skall ge grundkunskap om Sveriges säkerhetspolitik och totalförsvaret. Organisationerna bör medverka.

Försvarsupplysningen bör i största möjliga utsträckning bedrivas i aktiva former t ex genom diskussion och debatt.

REKRYTERING

Rekrytering är dels att skaffa nya medlemmar, dels att få redan befintliga medlemmar att aktivt delta i utbildning och övrig verksamhet.

De frivilliga försvarsorganisationerna samråder i olika instanser, så att onödig konkurrens ej uppstår. Ingenting hindrar dock medlemskap i flera organisationer.

Samtidigt som arbetstiden successivt förkortas ökar utbudet av fritidsaktiviteter. Andelen förvärvsarbetande kvinnor ökar. Dessa förhållanden ställer ökade krav på de frivilliga försvarsorganisationernas rekrytering och den verksamhet de har att erbjuda.

En allmän information om totalförsvaret och de möjligheter det frivilliga försvaret kan erbjuda kvinnor bör tillställas samtliga kvinnor i samma åldersklass som de män vilka erhåller upplysning om värnplikten.

UTBILDNING

Utbildningen syftar främst till att medlem skall kunna fullgöra tjänst i krigsbefattning i totalförsvaret. Vissa organisationer har dessutom till uppgift att utbilda allmänheten i t ex självskydd, sjukvård.

Utbildningen omfattar grund- och repetitionsutbildning av tidigare icke utbildad personal (blivande A- och B-personal m fl), vidareutbildning eller omskolning av redan utbildad personal (t ex värnpliktigt befäl i krigsförbanden) och annan kompletterande totalförsvarsutbildning.

Utbildningen planläggs och genomförs i nära samverkan mellan de frivilliga försvarsorganisationerna och myndigheterna.

Det är av stor betydelse att den utbildning som medlemmarna genomgår är effektiv och intresseväckande. Instruktorerna måste vara väl lämpade för uppgiften. Organisationerna bör sträva efter att utbilda egna instruktörer, vilka i ökad utsträckning bör tas i anspråk för utbildning.

UNGDOMSVERKSAMHET

Ungdomsverksamheten bedrivs i olika organisationsformer. Uppgifterna är allmän ungdomsverksamhet och utbildning.

Ungdomarna ges kunskap om försvaret och de frivilliga försvarsorganisationerna genom aktiv och enkel försvarsupplysning.

Ungdomsverksamheten är viktig för rekrytering till vuxenverksamhet.

KURSGÅRDAR

De frivilliga försvarsorganisationernas kursgårdar och andra anläggningar utgör ett värdefullt komplement till det militära försvarets och civilförsvarets övningsfält och utbildningsanordningar samt har stor betydelse som frivilligförsvarets samlingspunkter.

Möjligheterna för familjemedlemmar att vistas på kursgård är angeläget.

Då frivilligorganisation inte använder kursgård, kan den utnyttjas av andra organisationer eller myndigheter för utbildning m m.

För komplettering och underhåll av kursgårdar är statligt och kommunalt stöd angeläget.

ÖVRIG VERKSAMHET

Det är den lokala föreningens uppgift att genom sin verksamhet aktivera medlemmarna och tillgodose deras intressen.

Medlemmarnas familjer bör på lämpligt sätt engageras i den frivilliga försvarsverksamheten.

E. ADMINISTRATION

Medlemmarnas idealitet och vilja att göra insatser tillvaratas främst i planerings- och styrelsearbete.

Administrationen måste göras så enkel och så lite kostnads- krävande som möjligt. Utan att kraven på varje enskild organisations självständighet eftersätts bör alla möjligheter till samordning av administrativa funktioner tillvaratas mellan organisationer samt mellan organisation och myndighet.

Antalet tjänstemän bör begränsas.

F. SAMVERKAN

Samverkan mellan de olika frivilligorganisationerna bör ske i stor utsträckning inom alla verksamhetsområden, utan att därför organisations självständighet och egenprofil eftersätts.

FOS (Frivilligorganisationernas Samarbetskommitté) skall finnas såväl centralt som regionalt och bör finnas lokalt samt omfatta alla frivilligorganisationer inom området.

FOS bör ledas av representant för frivillig försvarsorganisation.

FOS är ett forum för information och samverkan. Beslut fattas av varje organisation för sig.

Organisationerna samverkar, enskilt eller flera gemensamt, direkt med myndigheter och organisationer inom eget verksamhetsområde. Samverkan med myndigheter bör ske i så god tid före myndighets beslut, att påverkan av beslutet kan ske.

G. EKONOMI

De frivilliga försvarsorganisationerna får statsbidrag samt disponerar egna medel.

Organisationerna anser beträffande **statsbidraget**

- att organisationerna genom att var och en får självständigt förfoga över sina statsbidrag har möjlighet att uppnå bästa möjliga resultat av verksamheten enligt sina respektive uppdrag

- att organisationerna under ekonomiskt och moraliskt ansvar bör få förvalta statsbidragen utan detaljerade anvisningar
- att de bidrag som utgår bör vara så anpassade att utbildnings- och övrig verksamhet verkligen kan bedrivas enligt uppsatta mål
- att deltagare i utbildning för totalförsvaret bör få samma förmåner för samma utbildning oavsett organisationstillhörighet samt
- att organisationerna bör tillvarata de möjligheter till besparingar som gemensam verksamhet kan erbjuda

Egna medel disponeras självständigt och fritt av varje organisation.

H. SÄKERHETSPOLITISKA ASPEKTER

Frivilligförsvaret omfattar över en tiondel av Sveriges vuxna befolkning och har större betydelse än i något annat land. Detta påverkar utländska makter i för Sverige fördelaktig riktning, när dessa bedömer det svenska försvarets moral, styrka och effektivitet. Vårt värnpliktsförsvaret och frivilligförsvaret gör att utländska spekulationer i bristande lojalitet mellan försvaret och landets ledning - internationellt inte ovanligt -, är meningslösa.

De frivilliga försvarsorganisationerna anser att deras arbete med försvarsupplysning och utbildning inom totalförsvaret är av sådan omfattning, att det har en säkerhetspolitisk dimension och bidrar till försvarets trovärdighet och till dess fredsbevarande förmåga. Detta bör beaktas vid myndigheternas och organisationernas egna internationella kontakter och vid framträdanden i massmedia.